

Η ποικιλία δαμάσκηνου “Pagane” – ένα επίτευγμα στην εκπαίδεξη καρποφόρων καλλιεργειών στη Βουλγαρία

Автор(и): доц. д-р Мариета Нешева, Институт по овоцарство Пловдив, Селскостопанска академия ; главен експерт Даниела Ангелова, Институт по овоцарство – Пловдив, Селскостопанска академия; главен експерт Лейда Тодорова, Институт по овоцарство – Пловдив, Селскостопанска академия

Дата: 04.11.2024 *Брой:* 11/2024

Περίληψη

Η ποικιλία δαμάσκηνου «Пагане» είναι ένα επίτευγμα της βελτίωσης των οπωροφόρων καλλιεργειών στη Βουλγαρία και αποτέλεσμα μακροχρόνιας επιστημονικής εργασίας στο Ινστιτούτο Οπωροκαλλιέργειας – Πλόβντιβ, τμήμα της Γεωπονικής Ακαδημίας. Επίσημα καταχωρημένη από τον Εκτελεστικό Φορέα για Δοκιμές Ποικιλιών, Επιθεώρηση Πεδίου και Έλεγχο Σπόρων (IASAS) το 2019, αυτή η ποικιλία διακρίνεται για τους

μεγάλους και ελκυστικούς καρπούς της με εξαιρετικές γευστικές ιδιότητες. Η «Παγανέ» είναι κατάλληλη για τη διαφοροποίηση του φάσματος των καλλιεργούμενων ποικιλιών στα δαμασκηνόδεντρα της χώρας.

Περιγραφή της ποικιλίας

Το 2023, η ευρωπαϊκή δαμάσκηνο κατέχει ηγετική θέση στην παραγωγή οπωρών στη Βουλγαρία, με αποδόσεις που φτάνουν τις 57.737 τόνους (Αγροστατιστική, 2024). Αυτή η καλλιέργεια είναι εξαιρετικά προσαρμόσιμη και αναπτύσσεται με επιτυχία σε διάφορες περιοχές (Μπουτάκ, 2020). Η ποικιλία «Στάνλει» είναι η κύρια ποικιλία δαμάσκηνου που καλλιεργείται τόσο στη Βουλγαρία όσο και παγκοσμίως (Αγροστατιστική, 2019). Προτιμάται λόγω της καλής προσαρμοστικότητάς της σε διαφορετικές κλιματικές συνθήκες, των υψηλών αποδόσεων και των προϊόντων που είναι κατάλληλα για φρέσκια κατανάλωση και διάφορους τύπους επεξεργασίας, όπως ξήρανση, κονσερβοποίηση και παραγωγή μπράντυ.

Η βουλγαρική ποικιλία «Παγανέ» είναι μια νέα και υποσχόμενη ποικιλία από την ομάδα των πράσινων δαμάσκηνων, που αναπτύχθηκε στο Ινστιτούτο Οπωροκαλλιέργειας στο Πλόβντιβ, τμήμα της Γεωπονικής Ακαδημίας. Λήφθηκε μέσω ανοιχτής επικονίασης του γνωστού «Πράσινου Δαμάσκηνου Άλτανονα», και οι πυρήνες ακτινοβολήθηκαν με ακτίνες Χ για απόκτηση νέων χαρακτηριστικών. Η εργασία βελτίωσης πραγματοποιήθηκε από μια ομάδα ειδικών που περιλαμβάνει την Καθ. Βαλεντίνα Μπόζκοβα, Διδ., Αναπλ. Καθ. Πέντσο Ίλιεφ, Διδ., και την Αρχιτεχνικό Λέιντα Τοντόροβα.

Το δέντρο είναι ρωμαλέο, με απλωτό, χαλαρό θόλο, και το κύριο ξύλο καρποφορίας αποτελείται από τα μπουκέτα του Μαΐου. Υπό τις συνθήκες της περιοχής του Πλόβντιβ, η άνθηση της «Παγανέ» είναι μέσης προς πρώιμης και, ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες του συγκεκριμένου έτους, συμπίπτει με την άνθηση της τυπικής ποικιλίας «Στάνλει» ή ξεκινά 1–2 ημέρες νωρίτερα. Η ποικιλία παρουσιάζει μερική αυτογονιμότητα, αλλά για να εξασφαλιστούν αξιόπιστες υψηλές αποδόσεις είναι απαραίτητη η καλλιέργειά της με κατάλληλο επικονιαστή, όπως οι ποικιλίες «Στάνλει» και «Τσάτσανσκα Λεπτότικα».

Οι καρποί της «Παγανέ» εντυπωσιάζουν όχι μόνο για την ελκυστική εμφάνισή τους, αλλά και για τις εξαιρετικές γευστικές τους ιδιότητες. Το σχήμα τους είναι ωοειδές, με χαρακτηριστικά ασύμμετρα ημίση και βαθιά ραφή. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα που ορίζονται στους περιγραφείς για τη μελέτη γενετικών πόρων, οι καρποί κατηγοριοποιούνται ως πολύ μεγάλοι. Ανάλογα με το φορτίο καρποφορίας των δέντρων, το βάρος του καρπού κυμαίνεται από περίπου 60 έως 80 γρ. Το 2024 το μέσο βάρος τους ήταν 70 γρ. Το δέρμα των καρπών είναι ανοιχτό βιολετί, καλυμμένο με πυκνή κηρώδη επίστρωση. Η σάρκα είναι κιτρινοπράσινη έως χρυσή, η οποία, σε συνδυασμό με την υψηλή περιεκτικότητα σε σάκχαρα και διαλυτές ουσίες (20 °Brix), δημιουργεί μια ισορροπημένη και γλυκιά γεύση, που προτιμάται ιδιαίτερα από τους καταναλωτές. Οι πυρήνες είναι μικροί και αντιπροσωπεύουν μόνο το 3,11% του βάρους του καρπού. Επιπλέον, διαχωρίζονται εύκολα, γεγονός που είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό τόσο για καρπούς προορισμένους για φρέσκια κατανάλωση όσο και για επεξεργασία. Οι καρποί είναι ιδιαίτερα κατάλληλοι για φρέσκια κατανάλωση, αλλά μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παρασκευή κομπόστας, μαρμελάδας και αλκοολούχων ποτών, εξασφαλίζοντας ένα προϊόν υψηλής ποιότητας. Η καρποφορία της ποικιλίας είναι τακτική και άφθονη. Το 2024 καταγράφηκε μέση απόδοση 60 κιλά ανά δέντρο, που προέκυψε από 11ετή δέντρα διαμορφωμένα ως ελεύθερα αναπτυσσόμενοι θόλοι. Ένας από τους πιο σημαντικούς αγρονομικούς δείκτες της «Παγανέ» είναι η ανεκτικότητα της στη ιογενή νόσο «σάρκα» (Plum rox virus). Τα συμπτώματα που παρατηρούνται στα φύλλα της «Παγανέ» είναι λιγότερο έντονα σε σύγκριση με εκείνα της τυπικής ποικιλίας «Στάνλει». Δεν εμφανίζονται συμπτώματα στους καρπούς που θα οδηγούσαν σε υποβάθμιση της ποιότητάς τους και απώλεια απόδοσης.

Η «Παγανέ» βραβεύτηκε με την 1η θέση στο Διαγωνισμό Καινοτομίας, ενότητα «Ποικιλιακοί σπόροι και φυτικό υλικό» στη Διεθνή Γεωπονική Έκθεση «AGRA 2022». Φυτικό υλικό με εγγυημένη ποικιλιακή γνησιότητα μπορεί να αγοραστεί από το [Ινστιτούτο Οπωροκαλλιέργειας – Πλόβντιβ](#).

Βιβλιογραφικές Αναφορές:

1. Αγροϑταϑιϑικη, Παραγωγη οπωρων ϑη Βουλγαρια – ϑυγκομιδη 2023, (2024), Υπουργειο Γεωργιας και Τροφιμων·
2. Αγροϑταϑιϑικη, Δομη ειδων οπωρων ϑη Βουλγαρια, (2019), Υπουργειο Γεωργιας και Τροφιμων·
3. Μπουτακ, Μ. (2020). Βελτιωϑη δαμαϑκηνου (ϑελ. 1). IntechOpen: Λονδινο, ΗΒ.